

Osavuositarkastus 30.4.2024

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

1000e	TP 2023	TA 2024	Toteuma 30.4.2024	Toteuma %
Toimintatulot (ulk)	4 979	3 484	1 308	37,6 %
Toimintamenot (ulk)	-51 683	-51 200	-16 396	32,0 %
Toimintakate (netto)	-46 704	-47 716	-15 088	31,6 %
Toimintatulot* (ulk ja sis)	9 181	7 840	3 044	38,8 %
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-70 343	-70 436	-21 883	31,1 %
Toimintakate (netto ulk ja sis)	-61 162	-62 596	-18 839	30,1 %
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-13	-14	-3	25,0 %
Muut lask. vyörytystulot	580	507	162	
Muut lask. vyörytyskustannukset	-3 355	-4 111	-1 043	25,4 %
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys menot sekä poistot)	-73 711	-74 561	-22 929	30,8 %

* valtuustoon nähden sitovat erät

Merkittävimmät talouden poikkeamat

Huhtikuun lopussa kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisen käyttösuunnitelman ulkoisten menojen toteumaprosentti on 32,0 % ja toimintakatteen toteumaprosentti on 31,6 %. Huhtikuun tilanteen perusteella näyttäisi siltä, että varhaiskasvatuksen palvelusetelimenot saattavat ylittyä arvioidusta vuoden 2024 aikana. Tampereen kaupunkiseudulla on päätetty, että 1.8.2024 tehdään palveluseteliin indeksitarkistus. Tämän vuoden osalta ei palvelusetelin arvoon tehdä muita korotuksia palvelutuottajien esityksistä huolimatta

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut alenevät jälleen 1.8.2024 indeksitarkistuksen myötä. Tulorajat nousevat noin 5 %, mikä tarkoittaa sitä, että yhä harvempi varhaiskasvatuksen asiakas maksaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksua. Indeksitarkistus on huomioitu talousarvion 2024 valmistelussa maksutuottoja alentavana tekijänä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot

Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueella on tehostettu yksikötason taloudenseurantaa ja kiinnitetty erityistä huomioita hankintojen osalta perusteisiin.

Granite-järjestelmän käyttöönotto on lisännyt säännönmukaista riskienhallintaa ja -tietoisuutta. Opetuksen järjestäjälle raportoitavia "oppilaan fyysinen rajoittaminen perusopetuksessa" -ilmoituksia, joissa perusteluna on "vaaraksi muille", on ollut 39 kappaletta 1.8.2022.–12.4.2024. Huolestuttavaa on yksittäisten oppilaiden haastava ja ennakoimaton käyttäytyminen, mikä osaltaan kuormittaa koko kouluyhteisöä. Päiväkotien ja koulujen kokonaisturvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota.

HALLINTO JA ALUEELLISET PALVELUT, KASVATUS JA OPETUS

Hallinto ja alueelliset palvelut, kasvatusta ja opetusta vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta ja koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä yhteistoiminnasta muiden palvelualueiden ja prosessien kanssa. Uuden kunnan myötä korostuu sujuva yhdyspintatyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi tehtävänä on tukea Lempäälän kuntastrategian jalkauttamista edesauttamalla tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumista sekä hallinnon ja talouden sujuvaa hoitamista reagoimalla proaktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin.

Lempäälän kunta järjestää perusopetuslain (21.8.1998/628) mukaista koululaisten aamu- ja ilta-päivätoimintaa peruskoulun ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä kolmannelta yhdeksänteen vuosiluokkien erityisen tuen piirissä oleville oppilaille. Toimintaan osallistuminen on vapaaehtoista ja maksullista.

Kohtaamispaikat (entiset perhetuvat) toimivat Lempäälän keskustassa, Kuljussa ja Sääksjärvellä. Kohtaamispaikkatoimintaa toteutetaan yhteistyössä kunnan, Pirkanmaan hyvinvointialueen, seurakunnan, oppilaitosten ja erilaisten yhdistysten kanssa. Toiminnan tavoitteena on mahdollistaa lasten ja perheiden osallisuus, vahvistaa vanhemmuutta, edistää perheiden voimavaroja ja hyvää arkea, vähentää perheiden yksinäisyyden kokemuksia ja vahvistaa yhteisöllisyyttä. Lisäksi seurataan kotihoidontuen kuntalisäpilotin vaikututusta asiakasmääriin.

Lempäälän lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon johtava toisen asteen oppilaitos. Lukion tehtävänä on mahdollistaa opiskelijoilleen nykyaikainen ja korkeatasoinen koulutus pohjalla siten, että heillä on hyvät valmiudet jatko-opintoihin ja edelleen työelämään. Virta-kampus on moderni ja yhteisöllinen toisen asteen oppimisympäristö (Lempäälän lukio ja Tredun ammatillinen koulutus), jonka monipuolinen ja tulevaisuuteen suuntaava koulutustarjonta osaltaan mahdollistaa perusopetuksen jälkeisen koulutuksen ja sivistyksen omassa kunnassa.

Nokian, Pirkkalan, Lempäälän ja Vesilahden kuntien muodostama Pirkan opisto järjestää yleissivistävää ja harrastuksia tukevaa koulutusta sekä taiteen perusopetuksen opetuspalveluja neljään opiston jäsenkuntaan.

Teema	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilan-nepäi-vitys
Palveluiden ja toiminnan kehittämisen	Sijaispoolin vaikuttavuus talouden ja toiminnan osalta haastavassa henkilöstön	Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen sijaiskujen 30 % alenema TP2022 verrattuna (kvtes: varhaiskasvatus, aamu- ja	Lähtökohtaisesti sijaiskujen tehtäväalueittaisen seurannan perusteella vuokratyövoiman käyttö on vähentynyt erityisesti varhaiskasvatuksessa, aamu- ja ilta-päivätoiminnassa sekä vaativan erityisen tuen luokissa sijaispoolin	Toteutuu

	rekrytointilanteessa (kvtes: varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä vaativa erityinen tuki).	iltapäivätoiminta sekä vaativa erityinen tuki)	perustamisen ja sisäisten sijaistamiskäytänteiden tarkentamisen myötä. Esimerkiksi varhaiskasvatuksessa on vuokratyövoiman vähentynyt 90 % ajalla 1.1.-30.4.2024 verrattuna vastaavaan ajankohtaan vuonna 2023. Sijaispoolitoiminta laajenee 1.8.2024 lähtien ruokapalveluihin ja opepoolin myötä isoille alakouluille (kaksi resurssiopettajaa).	
Palveluiden ja toiminnan kehittämisen	Kotihoidon tuen kuntalisäpilotin kokonaisvaikuttavuus	<p>Vaikuttavuustutkimus (talous, henkilöstö, perheet) valmiina 05/2024.</p> <p>Pilotissa mukava olevien perheiden määrä.</p> <p>Pilotissa mukana olevien lasten ikäjakauma alle 3-vuotiaat kpl/% osuus kaikista, yli 3-vuotiaat kpl/% osuus kaikista.</p> <p>Varhaiskasvatuksen aloituksen siirtyminen pilotissa mukana olevien lasten osalta. Keskiarvo, montako kuu-kautta aloitus on siirtynyt.</p>	<p>Kotihoidontuen kuntalisäpilotin vaikuttavuustutkimus esiteltiin luottamustoimielimissä 4/2024.</p> <p>Kuntalisäpilotissa vol 1. osallistujaperheitä oli 201, joissa 280 lasta</p> <ul style="list-style-type: none"> •Alle 3-vuotiaita 227 (81 %) •4–5-vuotiaita 53 (19 %) <p>Toiseen pilottiin (vol 2., 1.8.2024 - 31.5.2025) ilmoittautuneita perheitä on 178 perhettä, joissa 256 lasta</p> <ul style="list-style-type: none"> •Alle 3-vuotiaita 202 (78,9 %) •3–4-vuotiaita 54 (21,1 %) <p>Kotihoidontuen kuntalisäpilotti on siirtänyt varhaiskasvatuksen aloitusta osallistujajoukon osalta keskimäärin 4,1 kk. Huomionarvoista on se, että maksimiajan 10 kk perheitä vol. 1 pilotissa on 75 (37 % osallistujista) ja vol.2 pilotissa 77 (43 % osallistujista).</p>	<p>Toteutuu</p>

OPETUSPALVELUT

Esi- ja perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen oppimis-, kasvu- ja kehitysedellytyksiä yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa. Esiopetuksen avulla vahvistetaan lapsen sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla.

Perusopetuksessa tietojen ja taitojen oppiminen lisääntyy, mutta edelleen on tärkeää vahvistaa esiopetuksessa aloitettua arkielämän valmiuksien oppimista. Toiminnassa tähdätään myös siihen, että oppilaat saavat edellytystensä mukaiset valmiudet jatko-opinnoissa pärjäämiselle.

Esi- ja perusopetuksen tehtävänä on edistää lasten ja nuorten oppimista, kasvamista ja kehittymistä itseään, kanssaihmissiään ja ympäristöään arvostaviksi yhteiskunnan jäseniksi. Perusopetusta annetaan yleisopetuksena ja joustavana perusopetuksena. Oppimisen ja koulunkäynnin tukena annetaan tehostettua ja erityistä tukea lähtökohtaisesti muun opetuksen yhteydessä.

Lempäälän kunnan esi- ja perusopetuksen kouluverkossa on yksitoista koulua. Alakouluista (esi-6. lk.) kuusi on kyläkouluja ja neljä isoja alakouluja, Yläkouluja (7.–9. lk.) on kolme. Oppilaita on lukuvuonna 2023–2024 yhteensä 3 730.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittämisen	Esi- ja perusopetuksessa panostetaan digitalisaatioon ja sen kehittämiseen. Opetuksen tarkoituksena on kasvattaa kuntaan ja yhteiskuntaan toimijoita, jotka ovat pienestä pitäen aloittaneet tietotekniikan käytön ja joilla on uskallusta kehittää rohkeasti tulevaisuuden digitaalisia ratkaisuja. Tavoitteena on, että teknologian kehitys näyttäytyy positiivisena ja mahdollisuuksia tarjoavana ilmiönä. Esi- ja perusopetuksessa lisätään perinteisten toimenpiteiden	Mittareina käytetään kyselyitä, jotka suunnataan oppilaille, henkilökunnalle sekä huoltajille. Lisäksi hyödynnetään opetuksen digitimiltä kerättyä aineistoa, joilla mitataan sitä, kuinka käytännössä opetussuunnitelman mukainen digitalisaatio toteutuu. Vuonna 2024 Lempäälässä on 1:1 -laitteet	Koulujen henkilöstölle ja oppilaille on laadittu kysely, jonka tulokset julkaistaan 21.5.2024 kasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksessa. Henkilökohtaisten oppilaskoneiden hankinta menee tauolle kunnanvaltuuston sopeuttamispäätöksen 24.4.2024 mukaisesti.	Toteutuu osittain

	<p>ja ajattelun ohella kokonaan uudenlaista ja innovatiivista lähestymistapaa. Esi- ja perusopetuksessa kiinnitetään lisäksi huomiota digitaalisten laitteiden määrään, laitteiden yhteensopivuuteen, verkoyhteyksiin ja tekniseen tukeen. Lisäksi mahdollistetaan työntekijöiden digitaalinen täydennyskoulutus.</p>	<p>kunnan kaikilla 4., 5., 7. ja 8. luokkalisilla. Mittarina käytetään myös talousarviotavoitetta.</p>		
<p>Yhteisöllisyys ja osallisuus</p>	<p>Kouluyhteisöjen (vuosiluokat 0–9) hyvinvoinnin, turvallisuuden ja koulupysyvyyden tukeminen. Koulupoissaoloihin pyritään vaikuttamaan sekä ennaltaehkäisevästi että vahvasti kouluun kiinnittymistä tukien. Koulupysyvyyden sekä oppilaiden hyvinvoinnin parantamisessa tullaan osallistamaan oppilaskuntia, koulujen henkilökuntia sekä huoltajia. Hyvinvoinnin vahvistamisella koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä tulee vähentämään.</p>	<p>Koulupysyvyyttä tarkastellaan koulupoissaoloja seuraamalla koulukohtaisesti neljä kertaa lukuvuoden aikana. Työn ja toiminnan vaikutuksia seurataan tiiviillä yhteydenpidolla koulujen henkilökunnan sekä huoltajien kanssa. Mittareina käytetään poissaolotuntien seuraamista ja oppilaskunnille sekä huoltajille järjestettävillä kyselyillä. Osallistamisen vaikutuksia mitataan edellä mainituilla kyselyillä.</p>	<p>WilmaRobotti on koettu hyödylliseksi, koska poissaoloihin pystytään tarttumaan nopeasti ja huoltajat saavat välittömästi tiedon. Luvattomia poissaoloja oli keskimäärin noin 8 tuntia / oppilas Lempäälässä tarkasteluajanjakso 1.8.23 - 23.1.2024). Keskiarvoa enemmän poissaoloja oli yläkouluissa. Noin 1 % oppilaista ylittyy 20 prosentin poissaoloraja, jonka perusteella tehostettu ohjaus moniammatillisena yhteistyönä yhdessä huoltajan kanssa. Oppivelvollisuuden ohjausta ja kuntavalvontaa toteutetaan opintoohjaajan koordinoimana vahvassa yhteistyössä koulujen henkilöstön ja huoltajien kanssa. Kouluhyvinvointitiimi seuraa koko kunnan poissaolotilannetta.</p>	<p>Toteutuu</p>

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Lempäälän kuntastrategia toteutuu varhaiskasvatuspalvelujen vision *”Lapsuus Lempäälässä - vahva silta tulevaisuuteen”* kautta. Varhaiskasvatuksen palvelulupaus *”Autamme jokaista lasta kiipeämään omalle vuorelleen, niin korkealle kuin mahdollista, yhteistyössä häntä ympäröivien turvallisten aikuisten kanssa”* konkretisoi varhaiskasvatuksen visiota.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaan kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät monipuolisia palveluita varhaiskasvatusikäisille lapsille. Varhaiskasvatuslain mukaisesti varhaiskasvatusta tulee olla saatavilla kunnan järjestämänä tai valvottavana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin, lähipalvelun periaatteella, kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Lempäälässä on 16 kunnallista päiväkotia ja 4 yksityisen palvelutuottajan palvelusetelipäiväkotia. Kunnallisia, kotona toimivia perhepäivähoitajia on 8 ja yksityisiä kotona toimivia perhepäivähoitajia 7 kappaletta. Yksityisiä ryhmäperhepäivähoitokoteja on 2 kappaletta.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Laadukas kokopäiväpedagogiikka varhaiskasvatuksen arjessa, jossa tavoitteet asetetaan aikuisten toiminnalle, lasten tarpeisiin pohjautuen.	<p>Huoltajien kanssa käytävät varhaiskasvatuksen aloituskeskustelut toteutuvat 100-prosenttisesti.</p> <p>Huoltajien kanssa käytävät lapsen varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut toteutuvat 100-prosenttisesti.</p> <p>Pedagogisesti painottuneet asiakastyytyväisyyskyselyt, tavoitekeskiarvo 4, arviointiaskeikolla 1–5.</p> <p>Lasten asiakastyytyväisyyskyselyt,</p>	<p>Aloituskeskustelut ovat toteutuneet 100%;sesti.</p> <p>Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut ovat toteutuneet 100%;sesti.</p> <p>Asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan toimintavuoden osalta keuhakuussa 2024.</p> <p>Lasten asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan</p>	<p>Toteutuu osittain</p>

		arviointiasteikko hymy-naamat, tavoite 90-prosenttisesti hymyä.	huoltajien asiakastytyväisyyskyselyn kanssa saman aikaisesti kesäkuussa 2024.	
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Nivelvaiheyhteistyön kehittäminen ja tiivistäminen esi- ja perusopetuksen kanssa, eheyttämään 5-vuotiaiden siirtymistä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Arjen vuoropuhelun lisääminen varhaiskasvatuksen henkilöstön ja esi- ja perusopetuksen henkilöstön kanssa.	Nivelvaiheyhteistyön vuosikellorunkoon suunnitellut tapaamiset ja koulutukset toteutuvat toimintavuoden aikana.	Nivelvaiheyhteistyön vuosikellorungon mukaiset tapaamiset ovat toteutuneet suunnitellusti. Nivelvaiheen siirtopala-veri on pidetty ja siihen osallistuivat kaikki 5-vuotiaiden ryhmien varhaiskasvatuksen opettajat ja tulevat esiopettajat. Tapaamisessa olivat mukana myös varhaiskasvatusyksiköiden johtajat ja alakoulujen rehtorit.	Toteutuu

RUOKAPALVELUT

Ruokapalvelut toimii kunnassa 1.1.2023 lukien tulosvastuullisena tehtäväalueena tuottaen ruokapalvelut kunnan päiväkoteihin ja kouluihin. Ruokapalvelut vastaa ruokapalvelun toiminnan suunnittelusta, aterioiden valmistuksesta, kuljetuksesta sekä tarjoilusta asiakaskohteissa. Ruokapalvelut tuottaa aterioita 32 asiakaskohteeseen noin 4 500 asiakkaalle. Toiminta on ammattitaitoista, taloudellista ja asiakaslähtöistä. Ruokapalvelut kehittää aktiivisesti toimintaa kuntastrategiasta nousevien tarpeiden mukaisesti ja panostaa erityisesti asiakkaiden hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen. Ruokakasvatus on kiinteänä osana arkea, jolla edistetään kuntalaisten hyvinvointia yhdessä muiden kunnan toimijoiden kanssa

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Sijaispoolin valmistelu, jolla pyritään turvaamaan jatkossa henkilöstön saavuus sekä turvaamaan palvelun sujuvuus sekä taloudellinen vaikutus.	Sijais- ja henkilöstövuokrauksen määrärahojen maltillinen käyttö (tavoitteena käytön vähentyminen 10–15 %)	Sijaispoolin rekrytointi käynnissä ruokapalvelussa. Sijaispoolin käyttöönotto toteutuu 1.8.2024 alkaen.	Toteutuu
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Lisätään kannustimia osallistua yhteiseen kouluruokailuun.	Mittari: 8. ja 9. luokkalaisten osallistumisprosentti kouluruokailuun (tavoitteena kasvaa 10 %-yks)	Yläkoulujen ruokailuaktiivisuutta seurattiin 14.-22.3.2024 välisenä aikana. Seurantajakson aikana ruokailuun osallistumisaktiivisuus oli seuraava yläkoululaisten osalta: Sääksjärven yläkoulu 89,3 %, Hakkarin yläkoulu 85,3 % ja Kanavan yläkoulu 67,9 %. Vuoden 2023 tuloksista ruokailuaktiivisuus on lisääntynyt vuoden 2024 aikana (Hakkari 79,9 % ja Sääksjärvi 72,8 %, ei laskentatietoa Kanavasta vuonna 2023)	Toteutuu